

Zorgbestuurders gruwelen van verscherpt toezicht

Zorgbestuurders vinden het on gepast om in coronatijd aange kondigd scherper toezicht door te zetten. Twee toezichthouders kondigden begin juli aan beter te gaan samenwerken om dokters, ziekenhuizen, verpleeg- en thuiszorginstellingen te wijzen op goed bestuur. Ook de werkwijze van de raden van toezicht moet volgens de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) professioneler.

PAGINA 8

Zorgbestuurders gruwen van aangekondigd verscherpt toezicht

Rob de Lange
Amsterdam

Zorgbestuurders vinden het ongepast in coronatijd aangekondigd scherper toezicht door te zetten.

‘De crisis moet aanleiding zijn het vertrouwen in de zorgbestuurders te vergroten’, zegt voorzitter Rutger Jan van der Gaag van de beroepsvereniging NVZD. ‘In plaats daarvan gooien we er tot onze grote ergernis nog eens nieuwe controle tegenaan om ze op het rechte pad te houden.’

Twee toezichthouders kondigden begin juli aan beter te gaan samenwerken om dokters, ziekenhuizen, verpleeg- en thuiszorginstellingen te wijzen op goed bestuur. Ook de werkwijze van de raden van toezicht moet volgens de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) professioneler.

Van der Gaag, tevens emeritus hoogleraar jeugdpsychiatrie, vindt het niet opportuun dat zorgbestuurders hier nu al mee aan de slag moeten. Ziekenhuizen hebben volgens hem laten zien goed te kunnen reageren op een crisis door de zorg voor covid-19-patiënten snel uit te breiden. Ze deden dat door naar bevind van zaken te handelen en bestaande protocollen te versimpelen of te versoepelen. ‘Het gedwongen werken vanuit vertrouwen in plaats vanuit nauwgezette regels en besluitvormingsprocessen verlicht de crisis en brengt innovatie.’

Naast het scherpere toezicht zijn er volgens Van der Gaag nog tien vormen van wetsaanpassingen en regelgeving in de maak. De Wet toelating zorgaanbieders (Wtz) is er een van, net als uit-

Woonkamer in de corona-unit in woonzorgcentrum Zuiderhout in Haarlem, op 20 april 2020

FOTO: ILVY NJOKIKTJEN

dat wordt ingezet op meer overheidsregulering. ‘Het gebeurt constant: de ene maatregel is nog niet geëvalueerd of er komt weer een nieuwe regel overheen.’

Marina Eckenhausen, waarnemend inspecteur-generaal bij IGJ, zei vorige maand in het FD dat de nieuwe aanpak van de toezichthouders voor sommige bestuurders nodig is: ‘Ik noem geen namen, maar we kennen allemaal de voorbeelden van cowboys in de zorg, faillissementen en andere tekortkomingen.’

Van der Gaag is het hier niet mee eens. ‘95% van de instellingen gedraagt zich verantwoord en voldoet aan de door ons opgestelde code. Wat heeft extra regeldruk daar nou voor zin? De regeldrift zet ze alleen maar in een kwaad daglicht. In de overige 5% kan beschamend optreden plaatsvinden. Maar veel van deze wankle instellingen zijn al bij de inspecties in het vizier. Ik zou zeggen: richt daar je energie op, eventueel via verscherpt toezicht. Daar hoeven ze echt

geen overuren voor te draaien. En als het fout gaat, hebben we het Scheidsrecht Gezondheidszorg (een gespecialiseerde rechtbank voor de zorg, red.) om het gedrag te corrigeren.’

Volgens de bestuurders schiet de stapeling van toezicht haar doel voorbij en werkt ze demotiverend. ‘Als de politie iedere automobilist die harder dan 50 rijdt in de bebouwde kom zou aanhouden en beboeten, komt het hele verkeer tot stilstand. Zo ook in de zorg. Het valt te betwijfelen of zorgaanbieders straks door de bomen het bos nog zien en überhaupt aan besturen toekomen.’

Toch blonken niet alle bestuurders uit in verantwoord gedrag. In verpleeghuizen moest personeel in veel gevallen zonder beschermende kleding werken en mochten ouderen geen bezoek ontvangen. ‘Dat is onmiskenbaar waar’, erkent Van der Gaag. ‘Ik wil er wel op wijzen dat het op slot doen van de verpleeghuizen op last van het RIVM ge-

beurde. Zo gezien werden ze eerder slachtoffer dan dader. En we hebben toch ook een mooie wisselwerking gezien tussen ziekenhuizen en verpleeginstellingen waarbij veel is geëxperimenteerd én geleerd, bijvoorbeeld over het tijdelijk van elkaar overnemen van patiënten.’

Meer in het algemeen is het de vraag of de vele incidenten uit het verleden van zorginstellingen die uit slordigheid of eigen gewin sjoemelden met de regels niet om scherp toezicht vragen.

Van der Gaag: ‘Bewust is ervoor gekozen dat de sector zelf orde op zaken stelt. Geef dat dan de tijd. Het past ook in de Nederlandse traditie en maakt onze samenleving sterk. Denk daarbij ook aan de koffieshops of de euthanasiepraktijk. Ik begrijp niet waarom het niet voor de zorg geldt. Neem de zorgbestuurders nou eens serieus. Heb vertrouwen in hun gedrag en laten we proberen de positieve coronavibe vast te houden.’

Volgens bestuurders schiet stapeling van toezicht haar doel voorbij en werkt ze demotiverend

breiding van de Wet normering topinkomens (Wnt), maatregelen rond het persoonsgebonden budget (pgb), de Jeugdwet en het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

De zorgbestuurders vragen zich af waarom niet eerst de ingezette zelfregulering tot wasdom kan komen voor-